

Dagens ord – vänta

Kort förklaring: Man väntar på att något ska hända. Vänta kan också betyda att du vill att någon annan ska pausa eller vänta på dig.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet vänta kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet vänta.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna till På väg av Linn Johnels. Modella särskilt ordet vänta.
- Berätta att dagens ord är vänta.
- Säg ordet vänta med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet.

Förklara ordet

- Säg ”Man väntar på att något ska hända. Vänta kan också betyda att du vill att någon annan ska pausa eller vänta på dig”.
- Två personal visar: Personal 1 säger ”Jag vill sjunga!”. Personal 2 säger ”Ja, vänta! Jag ska plocka undan” (eller liknande) och säger sedan ”Nu! Väntat färdigt!” Sjung en kort rörelsesång (använd sångkort om det finns). Personal 2 hjälper personal 1 att göra rörelserna. Personal 1 säger ”Vänta, jag är inte beredd!” Personal 2 väntar tills personal 1 säger ”Nu!” för att visa att hen är redo. Upprepa eller gör rörelsen fortare och personal 1 säger då istället ”Vänta, för fort!” och sakta ner rörelsen.

Förslag på material:

sångkort

Tips! Välj en sång som klassen känner igen.

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Mio antingen på skärm eller utskriven.

Åka taxi

Lägg väntasymbolen på en plats där klassen kan vänta. Visa hur det går till genom att en personal väntar och läraren är taxichaufför. Förtydliga gärna med repliker från berättelsen som ”tråkigt att vänta”. Läraren går sakta förbi och håller upp taxiskylten. Personalen säger ”Vänta på mig!” tillsammans med tecken, kommunikationshjälpmedel, kroppsspråk. Taxin stannar, personalen ställer sig bakom och sedan åker taxin. Eleverna kan åka en och en eller alla samtidigt. De kan turas om att säga ”vänta på mig” med talknapp, tecken, tal eller AKK eller alla kan säga samtidigt.

Förslag på material: utskrift av symbolen vänta, taxiskylt

Tips! Om klassen är stor kan ni dela upp klassen i två grupper.

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**v-ä-n-t-a**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Vänta med Yrias värld
- Det är ju dig jag går och väntar på med Lucianoz
- Väntalåten med Magiska skogen
- Vänta med Laleh
- Hur länge ska jag vänta? med Bolibompa

Böcker:

Vänta på din tur av Linda Palm Palm och Lisa Sollenberg

Raska på, Alfons Åberg av Gunilla Bergström

Godnatt Alfons Åberg av Gunilla Bergström

Vänta Sickan av Sofia Rådström

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet vänta under hela skoldagen. Vid fikat: kommentera när elever som får hjälp att äta behöver en paus: "jag väntar/du är inte färdig, jag väntar". På promenad: "vi måste vänta på bilen"/"det kommer en bil, vi måste vänta". Uppmärksamma att vänta in kompisar som inte är klara. Var noga med att modellera sådant som elever kan tänkas vilja uttrycka: vänta, jag måste tänka, vänta på mig.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
vänta vänta , för fort vänta , inte klar vänta på mig	inte vänta vänta tråkigt	hur länge vänta ? var ska vi vänta ? väntade länge	vi väntar tillsammans vi väntar här

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet vänta. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Mio – berättelse
- Mio – ramsa
- Mio – välj samma
- Mio – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Måla med salladsslunga (se instruktion på Art så klart), turas om att trycka och vänta på sin tur.
Läsa, skriva	I starten av en lektion kan eleverna få en stor lapp där det står "Vänta på mig. Jag kommer snart. Hälsningar [lärarens namn]". En stödpersonal läser upp lappen, följer texten med fingret. Därefter kommer läraren in.
Motorik	Vänta på sin tur att göra något, markerad plats för att vänta vid simhallen eller annan aktivitet där det är svårt att vänta.
Vardagsaktiviteter	Handla eller rollspela affär och vänta i kö, kassörskan kan säga "Vänta, jag ska bara svara i telefonen."
Verklighetsuppfattning	Använd timglas eller andra tidshjälpmedel för att testa olika lång tid att vänta.

Fler förslag som inspiration!

Ballongbil

Material: kartongbit, en ballong, små hjul, blompinnar, sugrör och tejp.

På Sveriges radios [hemsida](#) finns en instruktion.

Ord/fraser: vänta

Gör så här: Gör ballongbilen tillsammans (eller förbered bilar innan lektionen). Prata om att ballongen gör att bilen kan åka. Blås upp ballongen, håll ballongen och modellera vänta. Säg sedan “åk” och släpp ballongen.

Om en elev på något sätt uttrycker vänta eller förväntan med kommunikationshjälpmedel, tecken eller kroppsspråk, bekräfta det “Ja, vi väntar!”

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel med temat ”på tågstationen”: Jag väntar på _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- foton på olika personer eller karaktärer
- personer eller karaktärer i sitt AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

v ä n t a

